

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 13223/2022
04.07.2024. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Иване Рађеновић и Владиславе Милићевић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник у поступку по ревизији Мирослав Б. Лазић, адвокат из ..., против тужених ББ и ВВ, обојице из ..., чији је заједнички пуномоћник Властимир Михајловић, адвокат из ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 1637/2021 од 06.04.2022. године, у седници већа одржаној дана 04.07.2024. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Нишу Гж 1637/2021 од 06.04.2022. године и предмет **ВРАЋА** истом другостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Основног суда у Неготину П 634/2020 од 04.12.2020. године, исправљеном решењем првостепеног суда П 634/20 од 10.02.2021. године, ставом првим изреке, обавезан је тужени ББ да тужиоцу на име нематеријалне штете због нанете тешке телесне повреде исплати: за претрпљени физички бол износ од 80.000,00 динара и за претрпљени страх износ од 20.000,00 динара, са законском затезном каматом од 04.12.2020. године као дана пресуђења до исплате. Ставом другим изреке, обавезан је тужени ВВ да тужиоцу на име нематеријалне штете због нанете лаке телесне повреде исплати и то: за претрпљени физички бол 20.000,00 динара и за претрпљени страх 20.000,00 динара, са законском затезном каматом од 04.12.2020. године као дана пресуђења до исплате. Ставовима трећим и четвртим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавежу тужени ББ и ВВ да му на име накнаде нематеријалне штете због наношења тешких телесних повреда солидарно исплате и то за претрпљене физичке болове и за претрпљени страх износе од по 200.000,00 динара, са законском затезном каматом од пресуђења до исплате. Ставом петим изреке, обавезани су тужени да тужиоцу солидарно на име трошкова поступка исплате 72.480,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж 1637/21 од 06.04.2022. године, након одржане расправе, усвојена је жалба тужених и укинута првостепена пресуда у ставовима првом, другом и петом изреке и одлучено тако што је: одбијен као

неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужени ББ да му на име накнаде нематеријалне штете због наношења тешке телесне повреде исплати и то: за претрпљене физичке болове и страх износе од по 200.000,00 динара, са законском затезном каматом од дана пресуђења до исплате; обијен као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужени ВВ да му на име накнаде нематеријалне штете због наношења лаке телесне повреде (услед очигледне погрешке написано тешке телесне повреде) исплати и то: за претрпљене физичке болове и страх износе од по 200.000,00 динара, са законском затезном каматом од дана пресуђења до исплате; и обавезан тужилац да туженима солидарно на име накнаде трошкова парничног поступка исплати износ од 208.550,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду на основу члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 3. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11 ... 10/23 – други закон), Врховни суд је утврдио да је ревизија тужиоца основана.

Према утврђеном чињеничном стању у поступку пред другостепеним судом, дана 05.01.2019. године, у раним јутарњим часовима (око 04,00 часова) у ..., у улици ... испред кафића „ГГ“, тужилац је у видно алкохолисаном стању, без икаквог повода, каменом разбио стакло на задњој шофершајбни возила туженог ББ, који је у том тренутку управљао возилом, у којем се налазио и тужени ВВ као сувозач. По изласку туженог ББ из возила, тужилац је физички насрнуо на њега, који је избегавши ударац тужиоца, потом ударио тужиоца песницама по глави и носу. Након пада тужиоца на тло, оба тужена су пришла тужиоцу, ударајући га песницама и шутирајући га ногама у пределу главе и тела. Вештачењем преко судског вештака медицинске струке – хирурга, утврђено је да је критичном приликом тужилац задобио једну тешку телесну повреду (прелом носне кости са померањем косних елемената) која је са великом вероватноћом настала услед удараца песницом у пределу главе и четири лаке телесне повреде (раздерну рану на глави са десне стране, оток капка левог ока са хематомом са десне стране, крвни подлив на челу са десне стране и нагњечење левог рамена са дислокацијом зглоба) насталих шутирањем ногама у пределу главе и тела, у вези којих је трпео физичке болове и страх чији су интензитет и дужина трајања ближе описани у налазима и мишљењима вештака. Правноснажном пресудом Основног суда у Неготину Спк 7/19 од 28.03.2019. године, прихваћен је Споразум о признању кривичног дела Ск бр. 7/19 од 20.03.2019. године закључен између заменика ОЈТ у Неготину и овде туженог ББ као оптуженог, услед чега је оглашен кривим због кривичног дела тешка телесна повреда из члана 121. став 1. Кривичног законика учињеног према овде тужиоцу као оштећеном са умишљајем и у урачунљивом стању, а тужилац је упућен на парницу ради остваривања имовинско-правног захтева. У односу на овде туженог ВВ одбачена је кривична пријава да је учествовао у тучи са тужиоцем и туженим, чиме би учинио кривично дело учествовање у тучи из члана 123. став 1. Кривичног законика, јер је у складу са начелом опортунитета и одлагања кривичног гоњења као осумњичени уплатио одређени износ у хуманитарне сврхе.

Полазећи од тако утврђеног чињеничног стања (након отварања расправе), другостепени суд је усвојио жалбу тужених, укинуо првостепену пресуду у усвајајућем

делу (ставови први и други изреке) којима је било одлучено о тужбеном захтеву тужиоца усвајањем истог у односу на сваког од тужених понаособ зависно од тежине телесних повреда које су му нанели до износа ближе наведених у тим ставовима за тражене видове нематеријалне штете (физички бол и страх), као и одлуку о трошковима парничног поступка и одлучио тако што је одбио тужбени захтев за накнаду нематеријалне штете за тражене видове штете односу на сваког од тужених понаособ зависно од тежине телесних повреда које су му нанели до висине укупно тражених износа (правећи очигледну погрешку у ставу четвртом изреке када је приликом одлучивања у односу на туженог ВВ навео да је реч о тешкој телесној повреди уместо лакој телесној повреди). Приликом оваквог одлучивања, другостепени суд се руководио тиме да је тужбеним захтевом тражено да се тужени обавезу да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете због наношења тешке телесне повреде у виду претрпљених физичких болова и страха солидарно исплате износе од по 200.000,00 динара са законском затезном каматом од дана пресуђења до исплате, који захтев је одбијен првостепеном пресудом (ставовима трећим и четвртим изреке), која је у том делу постала правноснажна јер није било жалбе тужиоца. Имајући у виду да тужбени захтев за солидарно обавезивање штетника за накнаду штете у смислу одредби члана 206. Закона о облигационим односима (ЗОО) садржи у себи и захтев за појединачно обавезивање сваког од штетника посебно према њиховом доприносу у изазивању штетних последица по оштећеног, закључио је да су у конкретном случају испуњени услови за одлучивање о тужбеном захтеву посебно у односу на сваког од туженог према тежини телесне повреде коју су нанели тужиоцу (како је то сматрао и првостепени суд), сматрајући да је у конкретном случају утврђено који део штете потиче од сваког од њих.

Сходно томе, закључио је да би тужени ББ требало да тужиоцу накнади штету проузроковану наношењем тешке телесне повреде (ударцем тужиоца у главу), а тужени ВВ штету проузроковану наношењем лаких телесних повреда (шутирањем тужиоца у пределу главе и тела ногама), која се у оба случаја своди на претпљене физичке болове и страх, на основу члана 200. у вези чланова 154. став 1., 155. и 158. Закона о облигационим односима (ЗОО). Имајући у виду интензитет и дужину трајања физичких болова и страха код тужиоца услед задобијених повреда, те да код њега нису наступиле трајне штетне последице, другостепени суд је у складу са одредбом чл. 200. став 2. ЗОО нашао да правична накнада штете тужиоцу за претрпљене физичке болове у случају тешке телесне повреде износи 30.000,00 динара, а у случају лаких телесних повреда износи 20.000,00 динара, док за претпљени страх у случају тешке телесне повреде износи 20.000,00 динара, а у случају лаких телесних повреда износи 15.000,00 динара. Међутим, одбио је у целости постављени тужбени захтев (којим је за сваки од видова штете тражен износ од по 200.000,00 динара) у односу на оба тужена. Ово стога што је ценећи приговор подељене одговорности који су истакли тужени у смислу одредбе члана 192. ЗОО-а, имајући у све околности конкретног случаја (да је тужилац у видно алкохолисано стању без разлога најпре оштетио возило туженог ББ, а затим га и физички напао), нашао је да је тужилац као оштећени допринео у целости да штета настане, оценивши његов допринос штети на 100%, тако да му не припада тражена накнада штете ни према једном од тужених.

Основани су наводи ревидента да је због погрешне примене материјалног права чињенично стање неправилно и непотпуно утврђено.

Према члану 154. став 1. Закона о облигационим односима -ЗОО, ко другоме проузрокује штету дужан је накнадити је, уколико не докаже да је штета настала без његове кривице. Према члану 158. овог закона, кривица постоји када је штетник проузроковао штету намерно или крајњом непажњом. Према члану 192. став 1. ЗОО, оштећеник који је допринео да штета настане или да буде већа него што би иначе била, има право само на сразмерно смањену накнаду. Према ставу 2. овог члана, кад је немогуће утврдити који део штете потиче од оштећеникове радње, суд ће досудити накнаду водећи рачуна о околностима случаја. Према члану 206. став 1. истог закона, за штету коју више лица проузрокују заједно, сви учесници одговарају солидарно.

У конкретном случају, тужбеним захтевом је тражено обавезивање оба тужена да тужиоцу солидарно накнаде нематеријалну штету услед нанетих тешких телесних повреда и то за претрпљене физичке болове и страх у износима од по 200.000,00 динара (који је постављен још у тужби). Овако постављени тужбени захтев је правноснажно одбијен од стране првостепеног суда (ставови трећи и четврти изреке првостепене пресуде). Током судског поступка, судски вештак се изјаснио да је тужилац критичном приликом задобио тешку телесну повреду (прелом носне кости са померањем коштаних елемената) која је са великом вероватноћом настала ударцем песнице у пределу носа и четири лаке телесне повреде (раздерна рана на глави са десне стране, оток капка левог ока са хематомом са десне стране, крвни подлив на челу са десне стране и нагњечење левог рамена са дислокацијом зглоба насталих шутирањем ногама у пределу главе и тела) које су настале шутирањем ногама у пределу глава и тела. Након обављеног вештачења преко судских вештака медицинске струке, током којих се судски вештак хирург изјаснио о врсти и тежини телесних повреда које је тужилац претрпео и механизму насталих повреда, тужилац није вршио преиначење тужбе већ је остао при првобитно постављеном тужбеном захтеву.

С друге стране, другостепени суд је утврдио (након отварања расправе) да је тужени ББ најпре ударио тужиоца песницама по глави и носу, а да су потом оба тужена, а након пада тужиоца на тло, пришла тужиоцу, ударајући га песницама и шутирајући га ногама у пределу главе и тела. Ово би указивало да је само тужени ББ одговоран за насталу тешку телесну повреду, а оба тужена за настале лаке телесне повреде.

У ситуацији када се тражи солидарно обавезивање штетника да оштећеном накнаде штету, ако се утврди да су оба штетника учествовала у проузроковању штете (овде наношењу телесне повреде), о тужбеном захтеву се, у случају његове основаности, одлучује обавезивањем штетника да оштећеном накнаде штету до одређеног износа солидарно, а у преосталом делу уколико је један од њих у већој мери одговоран за настанак штете само би тај штетник био обавезан да надокнади разлику до пуног обима штете. У конкретном случају, није тако поступљено јер је другостепени суд сматрао да је одбијањем тужбеног захтева да се обавежу тужени да солидарно тужиоцу накнаде претрпљену нематеријалну штету за нанете тешке телесне повреде није одлучено правноснажно у целости о постављеном тужбеном захтеву, већ да има места о раздвајању тужбеног захтева у односу на сваког од тужених према тежини телесних повреда које су нанели тужиоцу јер захтев за солидарно обавезивање штетника за накнаду штете у смислу одредби члана 206. Закона о облигационим

односима (ЗОО) садржи у себи и захтев за појединачно обавезивање сваког од штетника посебно према њиховом доприносу у изазивању штетних последица по оштећеног. Међутим, уколико би се прихватило као правилно овакво становиште нижестепених судова, иако тужилац није тражио накнаду штете услед претрпљених лаких телесних повреда, другостепени суд је, након укидања првостепене одлуке и одлучивања о тужбеном захтеву, превидео да је у наношењу тешке телесне повреде учествовао само тужени ББ, а да су у наношењу лаких телесних повреда учествовала оба тужена. При томе, вештачењем није разјашњено колико је свака од тих повреда за себе довела код тужиоца до наступања физичких болова и страха и са коликим интензитетом за сваку од њих, односно да ли су физички болови и страх за тешку телесну повреду конзумирани у себи физичке болове и страх за лаку телесну повреду.

При томе, када се ради о приговору подељене одговорности и доприносу тужиоца суд има овлашћење да оцени тај допринос по слободној оцени у смилу члана 232. ЗПП. Међутим, тај допринос се може кретати у одређеном распону али не до 100%, јер би у том случају то значило да је оштећени сам себи нанео телесне повреде, односно проузроковао штету, што овде не би био случај и није у духу члана 192. ЗОО. Тачно је да тужилац иницирао догађај у којем су њему нанете тешка телесна повреда од стране првотуженог и лаке телесне повреде од стране обојице тужених. Међутим, другостепени суд је морао да има у виду да је он том приликом био у алкохолисаном стању, што туженима није могло остати непознато, да су били у возилу и да су могли наставити кретање и тако избећи сукоб, што нису учинили, већ је по заустављању возила и изласку из возила првотужени ударцем у пределу главе нанео тужиоцу тешку телесну повреду (у чему није учествовао друготужени), а да су када је пао на земљу оба тужена ударала тужиоца ногама у пределу главе и тела и тиме му нанала лаку телесну повреду.

Из тих разлога, побијана другостепена пресуда је укинута, као и одлука о трошковима парничног поступка јер иста зависи од одлуке о главној ствари и предмет враћен другостепеном суду на поновно суђење.

У поновном суђењу, другостепени суд ће поново одлучити о жалби тужених на првостепну пресуду, разјаснити све битне чињенице од којих зависи правилна примена материјалног права и донети правилну и закониту одлуку.

Следствено изложеном, на основу члана 416. став 2. ЗПП одлучено је као у изреци.

**Председник већа - судија
Звездана Лутовац, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић